

DECYZJA KOMISJI

z dnia 28 listopada 2005 r.

w sprawie stosowania art. 86 ust. 2 Traktatu WE do pomocy państwa w formie rekompensaty z tytułu świadczenia usług publicznych, przyznawanej przedsiębiorstwom zobowiązanym do zarządzania usługami świadczonymi w ogólnym interesie gospodarczym

(notyfikowana jako dokument nr C(2005) 2673)

(2005/842/WE)

KOMISJA WSPÓLNOT EUROPEJSKICH,

uwzględniając Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską, w szczególności jego art. 86 ust. 3,

a także mając na uwadze, co następuje:

(1) Artykuł 16 Traktatu zobowiązuje Wspólnotę, bez uszczerbku dla art. 73, 86 i 87, do wykorzystywania jej kompetencji w sposób pozwalający na zapewnienie funkcjonowania usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym na podstawie zasad i w warunkach, które pozwolą im wypełniać ich zadania.

(2) Aby niektóre usługi świadczone w ogólnym interesie gospodarczym mogły funkcjonować na podstawie zasad i w warunkach, które pozwolą im wypełniać ich zadania, konieczne może być udzielenie przez państwo wsparcia finansowego, które pokryje część lub całość szczególnych kosztów wynikających ze zobowiązań z tytułu świadczenia usług publicznych. Zgodnie z wykładnią art. 295 Traktatu zawartą w orzecznictwie Trybunału Sprawiedliwości i Sądu Pierwszej Instancji Wspólnot Europejskich, z perspektywy prawa wspólnotowego nie ma znaczenia, czy usługi w ogólnym interesie gospodarczym świadczone są przez przedsiębiorstwa państwowe czy prywatne.

(3) Artykuł 86 ust. 2 Traktatu stanowi w tym względzie, że przedsiębiorstwa zobowiązane do zarządzania usługami świadczonymi w ogólnym interesie gospodarczym lub mające charakter monopolu skarbowego podlegają postanowieniom Traktatu, zwłaszcza regułom konkurencji. Artykuł 86 ust. 2 pozwala jednak na odstępstwo od postanowień Traktatu, jeśli spełnionych jest kilka warunków. Po pierwsze, musi istnieć akt nałożenia zobowiązania, w którym Państwo powierza odpowiedzialność za wykonywanie pewnych zadań przedsiębiorstwu. Po drugie, nałożenie zobowiązań musi dotyczyć usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym. Po trzecie, odstępstwo musi być konieczne do wykonywania

powierzonych zadań i proporcjonalne do tego celu (warunek zwany dalej „wymogiem konieczności”). Wreszcie, rozwój handlu nie może być naruszony w sposób pozostający w sprzeczności z interesem Wspólnoty.

(4) W swoim wyroku w sprawie *Altmark Trans GmbH i Regierungspräsidium Magdeburg przeciwko Nahverkehrsgesellschaft Altmark GmbH* ⁽¹⁾ („Altmark”) Trybunał Sprawiedliwości stwierdził, że rekompensata z tytułu świadczenia usług publicznych nie stanowi pomocy państwa w rozumieniu art. 87 Traktatu, jeśli spełnione są równocześnie cztery warunki. Po pierwsze, przedsiębiorstwo będące beneficjentem musi wywiązywać się ze zobowiązań z tytułu świadczenia usług publicznych, a zobowiązania te muszą być jasno zdefiniowane. Po drugie, wyznaczniki, na bazie których wyliczana jest rekompensata, muszą zostać wcześniej ustanowione w obiektywny i przejrzysty sposób. Po trzecie, wysokość rekompensaty nie może przekraczać kwoty niezbędnej do pokrycia całości lub części kosztów poniesionych w trakcie wywiązywania się ze zobowiązań z tytułu świadczenia usług publicznych, przy uwzględnieniu odpowiednich wpływów i rozsądnego zysku. Wreszcie, w przypadku gdy wyboru przedsiębiorstwa mającego wywiązywać się ze zobowiązań z tytułu świadczenia usług publicznych nie dokonuje się zgodnie z procedurą udzielania zamówień publicznych, która pozwoliłaby na wybór oferenta świadczącego te usługi za cenę najkorzystniejszą dla danej społeczności, poziom rekompensaty należy określić na podstawie analizy kosztów, jakie poniosłoby typowe, dobrze zarządzane przedsiębiorstwo dysponujące odpowiednimi środkami transportu.

(5) Jeśli te cztery warunki są spełnione, rekompensata z tytułu świadczenia usług publicznych nie stanowi pomocy państwa, a art. 87 i 88 Traktatu nie mają zastosowania. Jeśli Państwa Członkowskie nie spełniają tych warunków i jeśli spełnione są ogólne warunki stosowania art. 87 ust. 1 Traktatu, rekompensata z tytułu świadczenia usług publicznych stanowi pomoc państwa i podlega postanowieniom art. 73, 86 i 87 Traktatu. Dlatego niniejsza decyzja powinna mieć zastosowanie wyłącznie do rekompensaty z tytułu świadczenia usług publicznych, jeżeli stanowi ona pomoc państwa.

⁽¹⁾ Zob. Orz. 2003, I-7747.

- (6) Artykuł 86 ust. 3 Traktatu pozwala Komisji na określenie treści i zakresu obowiązywania odstępstwa przewidzianego w art. 86 ust. 2 Traktatu oraz na ustanowienie przepisów, które pozwolą na skuteczną kontrolę – gdy jest to konieczne – spełniania kryteriów przewidzianych w art. 86 ust. 2. Należy zatem określić warunki, przy spełnieniu których pewne systemy rekompensat są zgodne z art. 86 ust. 2 i nie podlegają obowiązkowi uprzedniego zgłoszenia w myśl art. 88 ust. 3 Traktatu.
- (7) Tego rodzaju pomoc może zostać uznana za zgodną ze wspólnym rynkiem tylko, jeśli jest przyznana w celu zapewnienia świadczenia usług stanowiących usługi świadczone w ogólnym interesie gospodarczym, o których mowa w art. 86 ust. 2 Traktatu. Z orzecznictwa jasno wynika, że z wyjątkiem sektorów, w których zasady wspólnotowe regulują te kwestie, Państwa Członkowskie posiadają szeroki margines uznaniowości przy definiowaniu usług, które mogą zostać uznane za usługi świadczone w ogólnym interesie gospodarczym. Dlatego, z wyjątkiem sektorów, w których prawo wspólnotowe reguluje te kwestie, zadaniem Komisji jest zapewnienie definiowania usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym bez oczywistych błędów.
- (8) Aby art. 86 ust. 2 Traktatu miał zastosowanie, przedsiębiorstwo będące beneficjentem pomocy musi zostać specjalnie zobowiązane przez Państwo Członkowskie do wykonywania szczególnych usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym. Zgodnie z orzecznictwem stanowiącym wykładnię art. 86 ust. 2 Traktatu, akt lub akty nałożenia zobowiązania muszą określać przynajmniej dokładny charakter, zakres i czas trwania zobowiązań z tytułu świadczenia usług publicznych oraz nazwę danego przedsiębiorstwa.
- (9) Aby zapewnić spełnienie kryteriów określonych w art. 86 ust. 2 Traktatu, konieczne jest ustalenie bardziej precyzyjnych warunków, które muszą zostać spełnione w odniesieniu do nałożenia zobowiązań z tytułu usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym. Kwota rekompensaty może zostać właściwie wyliczona i sprawdzona tylko, jeśli zobowiązania z tytułu świadczenia usług publicznych spoczywające na przedsiębiorstwach i wszelkie zobowiązania spoczywające na Państwach Członkowskich są jasno określone w formalnym akcie właściwych władz publicznych danego Państwa Członkowskiego. Forma tego instrumentu może być różna w poszczególnych Państwach Członkowskich, ale powinien on określać przynajmniej dokładny charakter, zakres i czas trwania zobowiązań z tytułu świadczenia usług publicznych, nazwę danego przedsiębiorstwa oraz koszty, jakie ponosi dane przedsiębiorstwo.
- (10) Podczas definiowania zobowiązań z tytułu świadczenia usług publicznych oraz oceniania, czy te zobowiązania są wypełniane przez dane przedsiębiorstwa, zachęca się Państwa Członkowskie do szerokich konsultacji ze szczególnym uwzględnieniem odbiorców usług.
- (11) Aby nie dopuścić do nieuzasadnionego naruszenia zasad konkurencji, art. 86 ust. 2 Traktatu wymaga, aby rekompensata nie przekraczała kwoty koniecznej do pokrycia kosztów poniesionych przez przedsiębiorstwo w ramach wywiązywania się ze zobowiązań z tytułu świadczenia usług publicznych, przy uwzględnieniu odpowiednich wpływów i rozsądnego zysku. Należy to rozumieć jako rzeczywiste koszty ponoszone przez dane przedsiębiorstwo.
- (12) Rekompensata przewyższająca kwotę konieczną do pokrycia kosztów poniesionych przez dane przedsiębiorstwo nie jest konieczna do wykonywania usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym i w konsekwencji stanowi pomoc Państwa niezgodną ze wspólnym rynkiem, która powinna zostać zwrócona. Rekompensata przyznana na funkcjonowanie usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym, ale w rzeczywistości wykorzystywana przez dane przedsiębiorstwo do działania na innym rynku, również nie jest konieczna i w konsekwencji stanowi również pomoc państwa niezgodną ze wspólnym rynkiem, która powinna zostać zwrócona.
- (13) Aby zapewnić spełnienie wymogu konieczności określonego w art. 86 ust. 2 Traktatu, niezbędne jest przyjęcie przepisów dotyczących obliczania i kontrolowania kwoty przyznanej rekompensaty. Państwa Członkowskie powinny regularnie sprawdzać, czy przyznana rekompensata nie jest nadmierna. Aby jednak pozwolić przedsiębiorstwom i Państwom Członkowskim na minimum elastyczności, jeśli kwota nadwyżki rekompensaty nie przekracza 10 % kwoty rocznej rekompensaty, nadwyżka taka może zostać przeniesiona na kolejny okres rozliczeniowy i odjęta od kwoty rekompensaty, która byłaby należna. Dochody przedsiębiorstw zobowiązanych do świadczenia usług w ogólnym interesie gospodarczym w zakresie mieszkalnictwa socjalnego mogą znacznie się zmieniać, szczególnie z powodu ryzyka niewypłacalności najemców. Z tego powodu, jeśli przedsiębiorstwa te świadczą wyłącznie usługi w ogólnym interesie gospodarczym, powinna istnieć możliwość przeniesienia każdej nadwyżki rekompensaty z jednego okresu rozliczeniowego na kolejny okres rozliczeniowy, w wysokości nieprzekraczającej 20 % rocznej rekompensaty.

- (14) Jeżeli rekompensata przyznana została przedsiębiorstwu zobowiązanemu do zarządzania usługami świadczonymi w ogólnym interesie gospodarczym, kwota rekompensaty nie przekracza kosztów usług, a progi określone w niniejszej decyzji są przestrzegane, Komisja uznaje, że rozwój handlu nie jest naruszony w sposób pozostający w sprzeczności z interesem Wspólnoty. W tych okolicznościach Komisja uważa, że rekompensata powinna zostać uznana za pomoc państwa zgodną z art. 86 ust. 2 Traktatu.
- (15) Niewielkie rekompensaty przyznane przedsiębiorstwom świadczącym usługi w ogólnym interesie gospodarczym, których obrót jest ograniczony, nie wpływają na rozwój handlu i konkurencję w sposób pozostający w sprzeczności z interesem Wspólnoty. Z tego powodu, jeśli spełnione są warunki określone w niniejszej decyzji, nie powinno być wymagane uprzednie zgłoszenie. Jako kryterium pozwalające na zwolnienie z obowiązku zgłoszenia należy zatem przyjąć wysokość obrotu przedsiębiorstw otrzymujących rekompensatę z tytułu świadczenia usług publicznych oraz wysokość samej rekompensaty.
- (16) Szpitale i przedsiębiorstwa zajmujące się mieszkalnictwem socjalnym, zobowiązane do realizacji zadań związanych ze świadczeniem usług w ogólnym interesie gospodarczym, posiadają cechy szczególne, które należy uwzględnić. W szczególności należy wziąć pod uwagę fakt, że na obecnym etapie rozwoju rynku wewnętrznego, stopień naruszenia zasad konkurencji w tych sektorach niekoniecznie zależy od wysokości rekompensaty i obrotu przedsiębiorstwa. W związku z tym, szpitale zapewniające opiekę medyczną, obejmującą w stosownych przypadkach usługi ratownicze i usługi pomocnicze związane bezpośrednio z główną działalnością, szczególnie w dziedzinie badań, oraz przedsiębiorstwa zajmujące się mieszkalnictwem socjalnym, zapewniające mieszkania dla obywateli znajdujących się w gorszym położeniu lub mniej uprzywilejowanych grup społecznych, które nie posiadają wystarczających środków, aby pozyskać mieszkanie na zasadach rynkowych, powinny być objęte zwolnieniem z obowiązku zgłoszenia określonym w niniejszej decyzji, nawet jeśli kwota rekompensaty, którą otrzymują, przekracza progi określone w niniejszej decyzji, jeśli wykonywane usługi zostały uznane przez Państwa Członkowskie za usługi świadczone w ogólnym interesie gospodarczym.
- (17) Artykuł 73 Traktatu stanowi *lex specialis* w odniesieniu do art. 86 ust. 2. Ustanawia on przepisy, które stosuje się wobec rekompensaty z tytułu świadczenia usług publicznych w sektorze transportu lądowego. Artykuł ten został rozwinięty w decyzję Rady (EWG) nr 1119/69 z dnia 26 czerwca 1969 r. w sprawie działania Państw Członkowskich dotyczącego zobowiązań związanych z pojęciem usługi publicznej w transporcie kolejowym, drogowym i w żegludzie śródlądowej⁽¹⁾, która ustanawia ogólne warunki dla zobowiązań z tytułu świadczenia usług publicznych w sektorze transportu lądowego i wprowadza sposoby obliczania rekompensaty. Rozporządzenie Rady (EWG) nr 1191/69 wprowadza zwolnienie dla wszystkich rekompensat w sektorze transportu lądowego, które spełniają warunki zgłoszenia zgodnie z art. 88 ust. 3 Traktatu. Pozwala ono również Państwom Członkowskim na odstępstwo od jego postanowień w odniesieniu do przedsiębiorstw świadczących usługi wyłącznie w zakresie transportu miejskiego, podmiejskiego lub regionalnego. W przypadku stosowania tego odstępstwa każda rekompensata z tytułu świadczenia usług publicznych – o ile stanowi pomoc państwa – podlega przepisom rozporządzenia Rady (EWG) nr 1107/70 z dnia 4 czerwca 1970 r. w sprawie przyznawania pomocy w transporcie kolejowym, drogowym i w żegludzie śródlądowej⁽²⁾. Zgodnie z wyrokiem w sprawie „Altmark” rekompensata niespełniająca warunków art. 73 nie może zostać uznana za zgodną z Traktatem na podstawie art. 86 ust. 2, ani na podstawie jakiegokolwiek innego postanowienia Traktatu. W związku z tym niniejsza decyzja nie powinna mieć zastosowania wobec takiej rekompensaty.
- (18) W przeciwieństwie do transportu lądowego, transport morski i lotniczy są objęte art. 86 ust. 2 Traktatu. Niektóre przepisy obowiązujące w zakresie rekompensat z tytułu świadczenia usług publicznych w sektorach transportu lotniczego i morskiego określone zostały w rozporządzeniu Rady (EWG) nr 2408/92 z dnia 23 lipca 1992 r. w sprawie dostępu przewoźników lotniczych Wspólnoty do wewnątrzwspólnotowych tras lotniczych⁽³⁾ i w rozporządzeniu Rady (EWG) nr 3577/92 z dnia 7 grudnia 1992 r. dotyczącym stosowania zasady swobody świadczenia usług w transporcie morskim w obrębie Państw Członkowskich (kabotaż morski)⁽⁴⁾. Jednak w przeciwieństwie do rozporządzenia (EWG) nr 1191/69 w rozporządzeniach tych nie ma nawiązania do zgodności ewentualnych elementów pomocy państwa ze wspólnym rynkiem ani nie przewidują one zwolnienia z obowiązku zgłoszenia zgodnie z art. 88 ust. 2 Traktatu. Dlatego uzasadnione jest stosowanie tej decyzji wobec rekompensat z tytułu świadczenia usług publicznych w sektorach transportu lotniczego i morskiego, pod warunkiem że oprócz spełnienia warunków zawartych w niniejszej decyzji takie rekompensaty będą również zgodne z zasadami sektorowymi określonymi w rozporządzeniu (EWG) nr 2408/92 oraz rozporządzeniu (EWG) nr 3577/92, w przypadkach gdy mają one zastosowanie.
- (19) Progi obowiązujące w odniesieniu do rekompensat z tytułu świadczenia usług publicznych w sektorach transportu lotniczego i morskiego powinny zasadniczo być takie same jak progi stosowane ogólnie. Jednak

⁽¹⁾ Dz.U. L 156 z 28.6.1969, str. 1. Rozporządzenie ostatnio zmienione rozporządzeniem (EWG) nr 1893/91 (Dz.U. L 169 z 29.6.1991, str. 1).

⁽²⁾ Dz.U. L 130 z 15.6.1970, str. 1. Rozporządzenie ostatnio zmienione rozporządzeniem (WE) nr 543/97 (Dz.U. L 84 z 26.3.1997, str. 6).

⁽³⁾ Dz.U. L 240 z 24.8.1992, str. 8. Rozporządzenie ostatnio zmienione Aktem Przystąpienia z 2003 r.

⁽⁴⁾ Dz.U. L 364 z 12.12.1992, str. 7.

w szczególnym przypadku rekompensat z tytułu świadczenia usług publicznych w zakresie połączeń lotniczych lub morskich z wyspami oraz rekompensat dla portów i lotnisk, o ile są to usługi świadczone w ogólnym interesie gospodarczym, o których mowa w art. 86 ust. 2 Traktatu, bardziej stosowne jest określenie również alternatywnych progów w oparciu o średnią roczną liczbę pasażerów, ponieważ jest to bardziej zgodne z rzeczywistością ekonomiczną tych działań.

- (20) Niniejsza decyzja stanowi w znacznym stopniu uściślenie treści i zakresu obowiązywania odstępstwa określonego w art. 86 ust. 2 Traktatu, w myśl konsekwentnych orzeczeń Trybunał Sprawiedliwości i Sądu Pierwszej Instancji oraz stosowania przez Komisję. O ile nie zmienia ona obowiązującego prawa materialnego w tej dziedzinie, niniejsza decyzja powinna zacząć obowiązywać natychmiast. Jednak niektóre postanowienia niniejszej decyzji wykraczają poza *status quo* poprzez określenie dodatkowych wymogów, których celem jest umożliwienie skutecznej kontroli spełniania kryteriów określonych w art. 86 ust. 2. Aby pozwolić Państwom Członkowskim na podjęcie odpowiednich działań w tym względzie, należy przewidzieć okres jednego roku zanim te szczególne przepisy zaczną być stosowane.
- (21) Zwolnienie z wymogu uprzedniego zgłoszenia w przypadku niektórych usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym nie wyklucza możliwości zgłaszania przez Państwa Członkowskie konkretnego programu pomocy. Takie zgłoszenie zostanie ocenione zgodnie z postanowieniami Wspólnotowych zasad ramowych w sprawie pomocy państwa w formie rekompensat z tytułu świadczenia usług publicznych⁽¹⁾.
- (22) Niniejsza decyzja jest stosowana bez uszczerbku dla dyrektywy Komisji 80/723/EWG z dnia 25 czerwca 1980 r. w sprawie przejrzystości stosunków finansowych między Państwami Członkowskimi a przedsiębiorstwami publicznymi oraz o przejrzystości finansowej w niektórych przedsiębiorstwach⁽²⁾.
- (23) Niniejsza decyzja jest stosowana bez uszczerbku dla obowiązujących przepisów Wspólnoty w dziedzinie zamówień publicznych i konkurencji, w szczególności dla art. 81 i 82 Traktatu.
- (24) Niniejsza decyzja jest stosowana bez uszczerbku dla surowszych szczegółowych przepisów dotyczących zobowiązań z tytułu świadczenia usług publicznych, określonych w sektorowym prawodawstwie wspólnotowym,

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DECYZJĘ:

Artykuł 1

Przedmiot

Niniejsza decyzja określa warunki, przy spełnieniu których pomoc Państwa w formie rekompensaty z tytułu świadczenia usług publicznych przyznana niektórym przedsiębiorstwom zobowiązanym do zarządzania usługami świadczonymi w ogólnym interesie gospodarczym należy uznać za zgodną ze wspólnym rynkiem i zwolnić z obowiązku zgłoszenia określonego w art. 88 ust. 3 Traktatu.

Artykuł 2

Zakres

1. Niniejsza decyzja ma zastosowanie wobec następujących rodzajów pomocy państwa przyznanej w formie rekompensat z tytułu świadczenia usług publicznych przedsiębiorstwom w związku z usługami świadczonymi w ogólnym interesie gospodarczym, o których mowa w art. 86 ust. 2 Traktatu:

- a) rekompensata z tytułu świadczenia usług publicznych przyznana przedsiębiorstwom o średnim rocznym obrocie przed opodatkowaniem, uwzględniającym całą działalność, nieprzekraczającym 100 mln EUR w okresie dwóch lat obrotowych poprzedzających rok, w którym powierzono im wykonywanie zadań z tytułu usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym i które otrzymują rekompensatę roczną z tytułu usług, o których mowa, nieprzekraczającą 30 mln EUR;
- b) rekompensata z tytułu świadczenia usług publicznych przyznana szpitalom i przedsiębiorstwom zajmującym się mieszkalnictwem socjalnym, które prowadzą działalność uznaną przez dane Państwo Członkowskie za usługi świadczone w ogólnym interesie gospodarczym;
- c) rekompensata z tytułu świadczenia usług publicznych w zakresie połączeń lotniczych i morskich z wyspami, na których średnie roczne natężenie ruchu w okresie dwóch lat obrotowych poprzedzających rok, w którym przedsiębiorstwu powierzono świadczenie usług w ogólnym interesie gospodarczym, nie przekraczało 300 000 pasażerów;
- d) rekompensata z tytułu świadczenia usług publicznych dla lotnisk i portów, w których średnie roczne natężenie ruchu w okresie dwóch lat poprzedzających rok, w którym powierzono im świadczenie usług w ogólnym interesie gospodarczym, nie przekraczało 1 mln pasażerów w przypadku lotnisk i 300 000 pasażerów w przypadku portów.

⁽¹⁾ Dz.U. C 297 z 29.11.2005.

⁽²⁾ Dz.U. L 195 z 29.7.1980, str. 35. Dyrektywa ostatnio zmieniona dyrektywą 2000/52/WE (Dz.U. L 193 z 29.7.2000, str. 75).

Próg 30 mln EUR w pkt a) w pierwszym akapicie może zostać określony przez przyjęcie średniej rocznej stanowiącej wartość rekompensaty przyznanej w okresie obowiązywania umowy lub w okresie pięciu lat. W przypadku instytucji finansowych obrotowi w wysokości 100 mln EUR odpowiada suma bilansowa w wysokości 800 mln EUR.

2. W sektorze transportu lotniczego i morskigo niniejsza decyzja ma zastosowanie wyłącznie wobec pomocy państwa przyznawanej w formie rekompensaty z tytułu świadczenia usług publicznych przedsiębiorstwom w związku z usługami świadczonymi w ogólnym interesie gospodarczym, określonymi w art. 86 ust. 2 Traktatu, która jest zgodna z rozporządzeniem (EWG) nr 2408/92 i rozporządzeniem (EWG) nr 3577/92, w przypadkach gdy mają one zastosowanie.

Niniejsza decyzja nie ma zastosowania wobec pomocy państwa przyznawanej w formie rekompensaty przedsiębiorstwom w sektorze transportu lądowego.

Artykuł 3

Zgodność i zwolnienia z obowiązku zgłoszenia

Pomoc państwa w formie rekompensaty z tytułu świadczenia usług publicznych spełniająca warunki określone w niniejszej decyzji jest zgodna ze wspólnym rynkiem i jest zwolniona z obowiązku zgłoszenia określonego w art. 88 ust. 3 Traktatu, bez uszczerbku dla stosowania surowszych przepisów dotyczących zobowiązań z tytułu świadczenia usług publicznych, określonych w sektorowym prawodawstwie wspólnotowym.

Artykuł 4

Zobowiązanie do świadczenia usług

Aby niniejsza decyzja miała zastosowanie, dane przedsiębiorstwo jest zobowiązane do zarządzania usługami świadczonymi w ogólnym interesie gospodarczym poprzez jeden lub kilka aktów, których forma może zostać określona przez każde Państwo Członkowskie. Akt lub akty powinny w szczególności określać:

- a) charakter i czas trwania zobowiązania z tytułu świadczenia usług publicznych;
- b) przedsiębiorstwa i terytoria, których dotyczy zobowiązanie;
- c) rodzaj wszystkich wyłącznych lub specjalnych praw przyznanych przedsiębiorstwu;
- d) wskaźniki służące do obliczania, kontrolowania i przeglądów rekompensat;

- e) ustalenia dotyczące unikania i zwrotów nadwyżek rekompensat.

Artykuł 5

Rekompensata

1. Wysokość rekompensaty nie przekracza kwoty niezbędnej do pokrycia kosztów poniesionych w trakcie wywiązywania się ze zobowiązań z tytułu świadczenia usług publicznych, przy uwzględnieniu odpowiednich wpływów i rozsądnego zysku z kapitału własnego niezbędnego do wywiązywania się z tych zobowiązań. Rekompensata musi być faktycznie wykorzystywana na funkcjonowanie usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym, bez uszczerbku dla możliwości korzystania przez przedsiębiorstwo z rozsądnego zysku.

Kwota rekompensaty obejmuje wszystkie korzyści przyznane przez Państwo lub z zasobów państwowych w dowolnej formie. Rozsądny zysk uwzględnia wszystkie lub niektóre przypadki wzrostu wydajności, osiągnięte przez dane przedsiębiorstwo w ustalonym ograniczonym okresie, bez obniżania poziomu jakości usług powierzonych przedsiębiorstwu przez Państwo Członkowskie.

2. Koszty, które należy uwzględnić, obejmują całość kosztów poniesionych w związku z funkcjonowaniem usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym. Koszty są obliczane na podstawie ogólnie przyjętych zasadach księgowości w następujący sposób:

- a) jeżeli działalność przedsiębiorstwa, o którym mowa, ogranicza się do świadczenia usług w ogólnym interesie gospodarczym, można uwzględnić wszystkie jego koszty;
- b) jeśli przedsiębiorstwo prowadzi działalność wykraczającą poza zakres usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym, uwzględnione zostają wyłącznie koszty związane z usługami świadczonymi w ogólnym interesie gospodarczym;
- c) koszty poniesione na świadczenie usług w ogólnym interesie gospodarczym mogą obejmować różne rodzaje kosztów związanych z funkcjonowaniem usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym, odpowiedni wkład do kosztów stałych związanych zarówno z usługami świadczonymi w ogólnym interesie gospodarczym, jak i z inną działalnością oraz rozsądny zysk;
- d) koszty wynikające z inwestycji, szczególnie związanych z infrastrukturą, mogą zostać uwzględnione, jeżeli są konieczne do funkcjonowania usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym.

3. Dochody, które należy uwzględnić, obejmują przynajmniej całkowity dochód osiągnięty z usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym. Jeśli dane przedsiębiorstwo posiada specjalne lub wyłączne prawa związane z innymi usługami świadczonymi w ogólnym interesie gospodarczym, które dają zyski wyższe niż rozsądny zysk, lub jeśli państwo przyznało mu inne korzyści, należy to uwzględnić w przychodach, niezależnie od sklasyfikowania tych korzyści dla celów art. 87. Dane Państwo Członkowskie może podjąć decyzję, że korzyści pochodzące z działalności wykraczającej poza zakres usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym powinny zostać przeznaczone w całości lub w części na finansowanie usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym.

4. Dla celów niniejszej decyzji „rozsądny zysk” oznacza stopę zwrotu kapitału własnego, uwzględniającą ryzyko lub brak ryzyka, osiągniętą przez przedsiębiorstwo dzięki interwencji Państwa Członkowskiego, szczególnie jeśli przyznało ono przedsiębiorstwu szczególne lub wyłączne prawa. Stopa ta nie przekracza zwykle średniej stopy w danym sektorze w ostatnich latach. W sektorach, w których nie ma przedsiębiorstw porównywalnych z przedsiębiorstwem zobowiązanym do zarządzania usługami świadczonymi w ogólnym interesie gospodarczym, można dokonać porównania z przedsiębiorstwem mającym siedzibę w innym Państwie Członkowskim lub, jeśli to konieczne, z przedsiębiorstwem z innego sektora, pod warunkiem że zostanie uwzględniona specyfika poszczególnych sektorów. Określając wysokość rozsądnego zysku, Państwa Członkowskie mogą wprowadzić kryteria motywacyjne, w szczególności w zakresie jakości świadczonych usług i wzrostu wydajności.

5. Jeżeli przedsiębiorstwo prowadzi działalność zarówno w zakresie jak i poza zakresem usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym, wewnętrzne księgi rachunkowe wykazują oddzielnie koszty i wpływy związane z usługami świadczonymi w ogólnym interesie gospodarczym i te związane z innymi usługami, jak również kryteria, według których przypisuje się koszty i wpływy.

Koszty związane z każdą działalnością, wykraczającą poza zakres usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym, obejmują wszystkie koszty zmienne, odpowiedni wkład we wspólne koszty stałe i właściwy zwrot kapitału. W odniesieniu do tych kosztów nie przysnaje się żadnej rekompensaty.

Artykuł 6

Kontrola nadwyżek rekompensaty

Państwa Członkowskie przeprowadzają regularne kontrole lub zlecają przeprowadzenie takich kontroli, w celu zapewnienia, aby przedsiębiorstwa nie otrzymywały rekompensat przekraczających kwotę określoną zgodnie z art. 5.

Państwa Członkowskie żądają od danego przedsiębiorstwa zwrotu wszystkich nadwyżek rekompensaty, a wskaźniki służące do obliczania rekompensat zostają uaktualnione na przyszłość. W przypadku kiedy kwota nadwyżki rekompensaty nie przekracza 10 % kwoty rocznej rekompensaty, nadwyżka taka może zostać przeniesiona na kolejny roczny okres rozliczeniowy i odjęta od kwoty rekompensaty należnej za dany okres rozliczeniowy.

W sektorze mieszkalnictwa socjalnego Państwa Członkowskie przeprowadzają regularne kontrole lub zlecają przeprowadzenie takich kontroli, w celu zapewnienia, aby dane przedsiębiorstwo nie otrzymywało rekompensat przekraczających kwotę określoną zgodnie z art. 5. Każda nadwyżka rekompensaty w wysokości do 20 % rocznej rekompensaty może zostać przeniesiona na kolejny okres rozliczeniowy, pod warunkiem że dane przedsiębiorstwo prowadzi działalność wyłącznie w zakresie usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym.

Artykuł 7

Dostęp do informacji

Państwa Członkowskie przechowują przez okres dziesięciu lat wszystkie niezbędne informacje, na podstawie których Komisja może określić, czy przyznana rekompensata jest zgodna z niniejszą decyzją.

Na pisemny wniosek Komisji Państwa Członkowskie przekazują Komisji wszystkie informacje, które ta ostatnia uważa za konieczne do określenia, czy obowiązujące systemy rekompensat są zgodne z niniejszą decyzją.

Artykuł 8

Sprawozdania

Każde Państwo Członkowskie przekazuje Komisji co trzy lata sprawozdania okresowe dotyczące wykonania niniejszej decyzji, zawierające szczegółowy opis warunków jej stosowania we wszystkich sektorach, łącznie z sektorem mieszkalnictwa socjalnego i szpitali.

Pierwsze sprawozdanie jest przekazywane dnia 19 grudnia 2008 r.

Artykuł 9

Ocena

Najpóźniej do dnia 19 grudnia 2009 r. Komisja przeprowadzi ocenę wpływu w oparciu o informacje i wyniki szeroko zakrojonych konsultacji, prowadzonych przez Komisję szczególnie na podstawie danych dostarczonych przez Państwa Członkowskie zgodnie z art. 8.

Wyniki oceny wpływu zostaną przekazane Parlamentowi Europejskiemu, Komitetowi Regionów, Komitetowi Ekonomiczno-Społecznemu i Państwom Członkowskim.

Artykuł 10

Wejście w życie

Niniejsza decyzja wchodzi w życie dnia 19 grudnia 2005 r.

Artykuł 4 lit. c), d) i e) oraz art. 6 stosowane są od dnia 29 listopada 2006 r.

Artykuł 11

Adresaci

Niniejsza decyzja skierowana jest do Państw Członkowskich.

Sporządzono w Brukseli, dnia 28 listopada 2005 r.

W imieniu Komisji

Neelie KROES

Członek Komisji